

Op pagina drie zie PDF-formulier zijn de gegevens aangepast!
En op de laatste pagina zie blauw: dat is de vervangende tekst.

=====

Beschrijft...

Beschrijft de conceptvisie in voldoende mate de relevantie van ons leergebied voor de ontwikkeling van de leerling? Wat ontbreekt?

De keuze om het leergebied en niet de kunstvakken centraal te stellen is interessant en kansrijk; een grote stap voorwaarts. Het laat het belang van het leergebied zien voor de ontwikkeling en vorming van de leerlingen en biedt een duidelijke positionering binnen het totaal van alle leergebieden en de ontwikkeling van vak/leergebied overstijgende leerprocessen.

Het generieke niveau van de conceptvisie heeft echter ook risico's, namelijk dat het zicht op het specifieke en het eigene van de kunstvakken teveel achter de horizon verdwijnt en het idee ontstaat van een grote oceaan waarin zowel de leerling als de leraar het houvast verliest. Een van de kernkritieken was dat in het stuk een visie gemist wordt op dat wat specifiek en eigen is aan kunst in het onderwijs, namelijk de waarde en betekenis van het zelf maken, het creëren. Mede in samenhang daarmee blijft in de conceptvisie ook de affectieve kant van kunst voor leerlingen onderbelicht evenals de lerende betekenis van het creëren en omgaan met materialen.

=====

Wordt...

Wordt er in de conceptvisie op het leergebied naar uw mening voldoende aandacht besteed aan de trends en ontwikkelingen in het leergebied Kunst en Cultuur? Wat mist u?

Het was goed geweest als de conceptvisie een vergezicht zou hebben geschetst. Waar staan we over tien jaar met het onderwijs, waar gaan we naar toe? Dat had een anker kunnen zijn voor de koers en de toekomstbestendigheid van de visie die is voorgelegd. Dit zou een beter beeld hebben gegeven van de relevantie en de duurzaamheid van de voorgestelde koers.

=====

Verwoordt...

Verwoordt de conceptvisie in voldoende mate de bijdrage van het leergebied Kunst en Cultuur aan de ontwikkeling van de leerling op het niveau van drie hoofddoelen van het onderwijs (persoonlijke vorming, maatschappelijke vorming, kwalificatie)? Hoe staat u tegenover deze uitwerking? Ontbreken er elementen die u graag toegevoegd ziet?

De definitie in de conceptvisie over de relatie tussen kunst en cultuur als kader voor het toekomstig kunstonderwijs is niet duidelijk en riep nogal wat vragen op. Zo worden duidelijke uitspraken gemist in de zin van 'In het leergebied kunst en cultuur ontwikkelen leerlingen artistieke creatieve vermogens, er is ruimte voor onderzoek en experiment.'

Ook wordt een definitie gemist van de centrale betekenis en relevantie van kunst in het onderwijs.

Zie voor verdere toelichting de laatste vraag: 'Overige punten'.**

=====

In hoeverre...

In hoeverre onderschrijft u de eerste ideeën over samenhang (binnen en tussen leergebieden) en doorlopende leerlijnen?

De conceptvisie schetst de uitgangspunten voor het leergebied en de globale inhoud ervan. Anders dan in het MVB-model waarin theorie en praktijk in onderlinge samenhang worden benaderd, is de praktijk in de conceptvisie nog ver weg. Hoewel sommige menen dat het goed is de oude modellen los te laten en zo ruimte te creëren voor het nieuwe, vragen anderen zich af waarom het MVB-model dat alle kunstvakken met elkaar delen wordt losgelaten. Vooral omdat de gelijksoortige ontwerpprincipes die alle vakken meer of minder met elkaar gemeen hebben een uitermate geschikte uitvalsbasis bieden voor het ontwerpen en inrichten van vakoverstijgend onderwijs. Tegen die achtergrond werd door aanwezigen gepleit voor behoud van het MVB-model en vroegen anderen zich af om welke reden gekozen is voor het loslaten van het MVB model?

=====

De brede...

De brede vaardigheden komen bij meerdere vak- en leergebieden terug en worden daar geïntegreerd. Hoe ziet u de samenhang tussen de kennis en vaardigheden in het leergebied Kunst en Cultuur en de brede vaardigheden?

De indruk is dat Cultuur in de Spiegel gebruikt is als theoretisch referentiekader zonder dat dit expliciet vermeld is. De oproep aan het ontwikkelteam is om hierover duidelijkheid te verschaffen zodat er meer inzage is in de gekozen uitgangspunten. Een extra overweging daarbij is dat de benadering van van Heusden niet goed is geland in het onderwijs, met name omdat de afstand naar de concrete onderwijspraktijk te groot bleek.

Een vraag was ook of andere relevante theorieën of modellen in overweging zijn genomen, zoals bijvoorbeeld van Graeme Sullivan: leren over en door kunst als strategie/middel voor het leren kennen van de wereld.

=====

Welk...

Welk (inhoudelijk) advies of welke suggesties voor verbetering wilt u meegeven aan het ontwikkelteam voor de ontwikkeling van een visie op het leergebied Kunst en Cultuur?

De conceptvisie geeft niet genoeg zicht op het specifieke en het eigene van de kunstvakken. Dit komt onder andere door het algemene en abstracte karakter van het stuk. In de gespreksgroepen leidde dit nogal eens tot spraakverwarring over de betekenis van de gehanteerde begrippen en hun onderlinge samenhang. Temeer omdat veel begrippen al een

lange traditie hebben in de theorie en methodiek van kunsteducatie en ze in de conceptvisie in een eigen nieuw verband en betekenis lijken te zijn geïnterpreteerd. In alle groepen was behoefte aan explicitering en verduidelijking. Dan weet je beter waar je met elkaar over praat.

=====
Is de conceptvisie...

Is de conceptvisie voor het leergebied Kunst en Cultuur herkenbaar voor alle onderwijssectoren (PO/S(B)O naar VO/

Ja, maar nog erg globaal?

=====
Herkent u...

Herkent u in de conceptvisie in voldoende mate uw vakgebied?

Het is interessant om, zoals in Figuur 2, de media te benoemen die leerlingen kunnen inzetten om zich artistiek en creatief te uiten. Dit hoeft echter niet uit te sluiten dat in het model ook de afzonderlijke kunstvakken worden genoemd, zoals door het ministerie van OCW in de opdrachtverstrekking voor curriculumvernieuwing ook is aangegeven. Behalve vermelding van de kunstvakken muziek, dans, drama, beeldende vorming, kunst algemeen en ckv wordt in de conceptvisie ook de intentie of uitspraak gemist dat in het nieuwe curriculum relevante vakspecifieke kennis en vaardigheden behouden zullen blijven: dat niet helemaal opnieuw begonnen wordt maar dat wat verworven is aan kennis en vaardigheden – en bewezen heeft van belang/waarde te zijn voor leerlingen – benut wordt als de pilaren, als de ijkpunten waarop het nieuwe onderwijs, zowel vakgericht als vak- en leergebied overstijgend verder gaat.

=====
Figuur 1...

Figuur 1 schetst de kern van het leergebied. Uitgaande van de definitie van cultuur krijgen leerlingen te maken met een ervaring in een culturele context. In welke mate is het hier voorgestelde model met de begrippen bruikbaar voor zowel de theorie als de praktijk in het leergebied Kunst en Cultuur? Wat heeft aandacht nodig?

commentaar op fig 1:

- Is figuur 1 bedoeld als een methodische benadering, een stappenplan? Wat is dan precies de positie en betekenis van het begrip ervaren in het model? Is het bedoeld als vertrekpunt van het artistiek creatief proces? Of: is het gezien de overlap met de andere begrippen een constante focus die in iedere fase van het proces een rol speelt?
- Reflecteren speelt zich af in alle fasen van het artistiek creatief proces af. Misschien beter om het als een ring om het model te zien, dan als een zelfstandige cirkel.

- Het begrip exploreren is te vaag, dekt te weinig het belang van beschouwelijke, onderzoekende, genererende aspecten van het proces. Feitelijk hoort beschouwing en theorie in iedere cirkel thuis.
- Conclusie: het plaatje is niet duidelijk genoeg. Onduidelijk in het model is: de relatie theorie-praktijk, kunst als expressie van hoofd, hart en handen, de plaats van kunsttheorie en kunstgeschiedenis in het model.

Figuur 2...

Figuur 2 legt de verbinding tussen het artistiek creatief vermogen en verschillende media of toepassingen. Wat vindt u van dit figuur, de toelichting hierop, de explicitering van 'artistiek creatief vermogen' en welke suggesties heeft u ter verbetering van de inhoud of het figuur?

commentaar op fig 2:

- Vormgeving is geen medium maar het resultaat van maken/creëren. Misschien als aparte ring rond het artistiek creatief vermogen?
- Wat is het verschil tussen 'met zijn lichaam' en 'in beweging zijn'?
- Er ontbreekt nog een bolletje voor het vak CKV en kunsttheorie en mogelijk ook voor kunstfilosofie.
- Wat wordt verstaan onder ontwikkeling van artistieke vermogens? Wordt daarmee bedoeld dat leerlingen zich eerst bekwamen in de verschillende vaardigheden van alle kunstvakken?
- Wat wordt verstaan onder creatieve vermogens in relatie tot artistieke vermogen. Het lijken nu twee verschillende grootheden.
- Model 2 is geen heldere, duidelijk weergave van de toelichtende tekst behorend bij het model. Maakt daarom goede duiding en interpretatie lastig.

Figuur 3...

Figuur 3 besteedt aandacht aan de doorlopende leerlijn van PO/S(B)O naar VO/VSO in het leergebied Kunst en Cultuur. Wat zijn de accenten die u zou willen leggen, wat is uw visie hierop?

commentaar op fig 3:

- Waarom van breed naar smal? Figuur geeft meer de populatiegrootte weer dan een inhoudelijke, procesmatige ontwikkeling. Waarom kun je niet op elk niveau specialiseren/verdiepen en verkennen?
- Waarom wachten met specialiseren tot in de bovenbouw VO. Echte talenten zijn al veel eerder zichtbaar en zouden eerder al moeten kunnen verdiepen.
- Verkennen in de basis is een te smal begrip. Beter wellicht om te spreken van funderen. Dat geeft aan dat doorgebouwd wordt. Wellicht biedt de indeling in het vakoverstijgend visiedocument van de kunstvakverenigingen aanknopingspunten.

- Hoe kom je vanuit deze driehoek tot leerlijnen voor elke leerling? Idee om de leeftijdsindeling van Cultuur in de Spiegel te gebruiken?

=====

Overige punten...

Overige punten

Als u naast de antwoorden hierboven aan het ontwikkelteam nog andere aandachtspunten heeft, kunt u dat hieronder invullen. Onderwerpen die geen betrekking hebben op de inhoud van de tussenproducten en/of de consultatievragen van het ontwikkelteam, worden verzameld en gedeeld.

* Bovenstaande reflectie is een samenvatting van de reacties en argumenten die leden en niet-leden van VONKC, BDD en VNK-e hebben gewisseld tijdens een gezamenlijk consultatiebijeenkomst op 10 april j.l.

De twee aanwezige leden van de VNK-e kunnen zich niet vinden in de verslaglegging.

De VLS was ook aanwezig maar volgde een eigen methodiek en zal een eigen reactie op de conceptvisie bij Curriculum.nu indienen.

** Aanvulling op vraag 3 m.b.t de bijdrage van K&C aan de hoofddoelen van het onderwijs: De beoordeling is dat de gekozen benadering behalve breed en algemeen ook zeer cognitief is. Er is te weinig aandacht voor het eigene van de kunst, voor dat wat alle kunstvakken gemeen hebben, namelijk het zelf maken, het creëren. Kunst is hoofd, hart en handen: cognitief, affectief en conatief. Mede in samenhang daarmee blijft in de conceptvisie ook de affectieve kant van kunst onderbelicht evenals de lerende betekenis van het creëren en omgaan met materialen. Het zijn precies die eigenschappen die de kunstvakken hun bijzondere en unieke positie verschaffen in het onderwijs, zowel voor de leerling als in het totale onderwijsproces. Leren door en over kunst is een sensomotorisch, affectief, metacognitief, creatief en sociaal proces. Gelet op deze eigenschappen verdient het aanbeveling om de kunstvakken te positioneren in het hart van het onderwijscurriculum.

***Het begrip culturele context als het perspectief van waaruit leerlingen in aanraking komen met kunst en cultuur is interessant: het brengt de wereld van de leerling in de school en geeft inhoud aan het eigen leerproces. Voetbalcultuur bijvoorbeeld kan nu ook een plek krijgen. Maar er zijn ook vragen. Met name hoe moet worden omgegaan met de groeiende culturele verscheidenheid als gevolg van toenemende sociale ongelijkheid, etnische diversiteit, kloof tussen stad en platteland, tussen mondiaal- westers. De toegang van leerlingen tot kunst en hun mogelijkheden kunst en cultuur te ervaren wordt steeds ongelijker. Dit bepaalt ook de mate waarin leerlingen van huis uit kunnen exploreren en reflecteren en het realiseren van kern/leerdoelen en opstellen leerlijnen.